

LBRIS

We know
books

Gabriel Dinu

ATUNCI EU
LE-AM SPUS

bestseller

Chişinău • Bucureşti

2022

LIBRIS

We know
books

Editor: Ion Bargan
Prefață: Clelia Ifrim
Postfață: Marius Conu
Design copertă: Andreea Francesca Cichi
Tehnoredactare: Andreea Francesca Cichi

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Dinu, Gabriel.

Atunci eu le-am spus / Gabriel Dinu ; prefață: Clelia Ifrim ;
postfață: Marius Conu ; design copertă: Andreea Francesca
Cichi. – Chișinău : Bestseller ; București : S. n., 2022
(Universul). – 114 p. : il.

ISBN 978-9975-3547-8-3.

821.135.1-1

D 49

Pentru comenzi:
www.bestseller.ro
www.bestseller.md

Tipărit la NETPRINT

„FERICIȚI CEI CARE PLÂNG MOARTEA, IAR ȘI IAR”

Autorul

O PERECHE DE PORUMBEI CA OFRANDĂ PENTRU PRIMĂVARA DE ATUNCI

Suspiniul liric al unui poet este echivalent cu întoarcerea fiului risipitor. Roșcovele pe care sclavii Faraonului egiptean le aveau din belșug, nu erau, nu sunt, și pentru el. „Evangheliile lirice” din noua carte al lui Gabriel Dinu „Atunci eu le-am spus” țin de acest destin al reîntoarcerii, adaptând parabola din Noul Testament într-o carte de versete/versuri de secolul XXI. Poemele lui sunt ca o lacrimă pe fiecare pagină.

„Atunci” - cuvânt care deschide toate poemele și titlul cărții - este o trimitere în trecut, într-un timp venind de acolo, din țara-care-nu-mai-există, într-un timp actualizat până la starea cronică de trăire prezentă, cu revărsare în viitor.

Accentuez starea aceasta a lui „atunci”, cu plasare temporală în viitor, prin însăși mărturisirea poetului, care trăiește deja în „postumitate”.

Prima „evanghelie lirică”, cum își numește Gabriel Dinu toate poemele din această carte, „Cea a cititorului în fum” începe cu un vers emblematic, ca sinteză a morții și a învierii:

„Atunci El a spus:

– Aici au ars toate cărțile voastre
citite, necitite și cele din vis.”

Poate una dintre cărțile citite este aceasta. Nu știu dacă va fi arsă atunci, într-un timp îndepărtat, sau azi. Inchiziția culturală este la fel ca și cea religioasă.

Cartea lui Gabriel Dinu este un evangheliar personal, unde poemele ca niște „răni” se văd zi și noapte, luni, marți, miercuri... anotimp după anotimp, într-o trecere continuă. Rănilor se deschid una pe alta, și lucrarea îngerului păzitor, în această carte el fiind un înger al poemelor și al scrisorilor, este de a le arăta, și de a se arăta pe sine însuși, de a apărea în locul rănit:

„Ca o rană deschisă
îngerul se mută
de pe umărul stâng
pe umărul drept
și tace.”

Lumea lui Gabriel Dinu este lumea de aici, cu personaje trecătoare, ca Pilat din Pont la vremea lui, cu personaje politice, administrative, colegi de breaslă, personaje culturale sau sociale pe firmamente colorate...Toate sunt mixate într-un aliaj contemporan.

În plus, aliajul acesta, bine dozat, cuprinde și obiecte personale - verigheta, fereastra, masca, oglinda, cafeaua, câteva grame de votcă, câinele, și multe altele, care fac parte din recuzita necesară, adică minimă, pentru supraviețuire.

Lirismul vieții nu este însă cel al poeziei. Lupta pe viață și pe moarte cu îngerul păzitor, nu se sfârșește în zori. Flashuri ale acestei lupte se pot vedea în diverse dialoguri scurte - între un înger trimis ca mesager al dragostei de femeia care se „alintă” uitând adresa destinatarului, între autor ca „eu” liric și mulțime, între Cel care deschide și închide cartea.

Bucătăria noastră cea de toate zilele este un loc obișnuit de a trăi în fiecare zi, aventura cotidiană care urmează:

„Înmuiem viața în moarte
și moartea în viață,
precum pâinea
într-un sos aburind.”

Dacă viața este cotidiană, și moartea este cotidiană. Aliajul din ele, aliajul acestei stări poate fi din părți egale, sau în proporții diferite. Își pot schimba pe rând centrul de greutate, și „visul care trece” va deveni în finalul poemului despre vis și moarte, însăși „moartea care vine”. Motto-ul cărții lui Gabriel Dinu se referă tot la aceasta. Este o formă de exorcism. Frica iepurelui de câmp este anihilată de dorința și puterea lui de a alerga liber pe câmp. Și o face.

„Omul gri” despre care vorbește în una din aceste evanghelii lirice, este ca și „ziua de ieri” care a devenit deja „ziua de azi”. Lepădarea de omul vechi este o pregătire pentru înviere, pentru Primăvara de Atunci. Nu poți învia fără a muri. Învierea trece prin moartea pe cruce.

Există în afara orașului București un cartier binecunoscut. În copilăria mea îi spuneam „Cățelu”, denumire sub care este cunoscut și astăzi. Era denumit așa, după „Cățelul Pământului”, fiind undeva departe, în afara orașului, ca și cum locul acela s-ar fi aflat în afara Pământului.

Mitul românesc al Cățelului Pământului este un mit de subteran, acesta trăind sub pământ. Citind cartea lui Gabriel Dinu „Atunci eu le-am spus”, tentația de a face o analogie cu „Miorița”, la nivel de idee, a fost mare.

Dacă oamenii se înnoiesc, înviază, și miturile, în cazul nostru, pot fi înțelese într-un mod nou. Dacă oia oraculară, miorița, din balada populară, își vestește stăpânul că va fi omorât, și cățelul pământului, pe care poetul îl plimbă, îl vestește, la fel, că moartea este aproape:

„Atunci câinele a lătrat
de trei ori.
Și-am înțeles.
Cumva, cândva
te vor vinde.”

Poeemele lui Gabriel Dinu, împrumutând tonul vechilor evanghelii, sunt miniaturi apocrife, cu detalii abia schițate, unde dialogurile încep simplu - „Atunci El a spus”.

Ca un ecou, ca o reverberație a șoaptei celor spuse, poemul următor începe la fel de simplu - „Atunci eu le-am spus...”

Poezia ca „mers pe ape”, ține loc de drum în viață, și substituindu-se acesteia, are toate atributele ei. Este o stare reală sau o stare de vis. Amândouă se hrănesc cu aripi de înger.

A rupe îngerul morții în 12 părți, înseamnă în primul rând, a scrie o astfel de carte. „După o secetă mare”, care înseamnă și neputința de a merge pe ape, după uitarea că acest lucru a fost posibil „uneori, deseori”, după ce treci pragul cel mai îndepărtat al acceptării, ca prag de supremă înțelegere, urmează soluția cea mai simplă:

„Atunci El a spus:

– Ridică-te, ia-ți visul și umblă!”

Vechea parabolă a celui bolnav, adus pe o targă de patru prieteni în fața lui Iisus Hristos, pentru a fi vindecat, este sursa pentru versurile de mai sus.

Patul acela pliant, poate o targă din foaie de cort, sau din ramuri proaspete de finic, culese în primăvara aceasta, este visul de acum, targa pe care cel bolnav este transportat.

Pliat într-o carte, visul lui Gabriel Dinu, merge cu el prin lume. Întoarcerea fiului risipitor a început. Este vremea ofrandelor - o pereche de porumbei și-a luat zborul spre Primăvara de Atunci.

Clelia Ifrim

EVANGHELIA I-A

(CEA A CITITORILOR ÎN FUM)

Atunci El a spus:

– Aici au ars toate cărțile voastre,
citite, necitite și cele din vis!

Aici au murit
toate gândurile voastre,

apoi au înviat.

Au apărut apoi
cititorii în fum

și-au prezis:

– Alelúia! Alelúia!

EVANGHELIA A II-A**(CEA A VIEȚII ÎNSCENATE)**

Atunci eu le-am spus:
– Aș fi putut să-mi înscenez viața!
Dar fiecare clipă murea
în următoarea,
fiecare minut murea
în următorul,
fiecare oră murea
în următoarea,
fiecare anotimp murea
în următorul.
Cu mulți ani în urmă,
aveam 9 ani
într-o vineri seara
la ora 21.25
o veste m-a îngenunchiat,
bunicul meu preot
murise în spital,
nespovedit, neîmpărtășit
și fără lumânare aprinsă,
după ce-și strigase soția,
toți copiii și pe noi,
toți nepoții.
Atunci aș fi putut
să-mi înscenez viața,
aș fi putut să fug,
dar am plâns.
Doar atât.

EVANGHELIA A III-A**(CEA A TRECERII)**

Să nu fii trist, mi-a zis El
în ziua aceea când aflasem
despre încă o plecare.
Sunt morți și morți ·
așa cum sunt oameni și oameni.
Unii oameni sunt prea mici
pentru o moarte așa de mare,
precum sunt și alți oameni
prea mari pentru o moarte
așa de mică.
Gândește-te, a mai a zis El,
(în timp ce fumam o țigară,
să fie de sufletul celui plecat),
așa sunt și morțile,
inegale ca voi,
oamenii.

EVANGHELIA A IV-A**(CEA A LACRIMILOR)**

Atunci EL a spus:

- Ești așa.

Pur și simplu.

Într-o zi ai venit,

în altă zi ai plecat,

într-o zi a plecat,

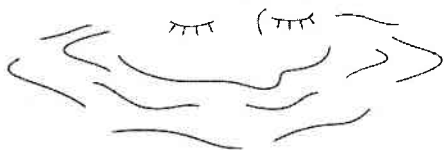
în altă zi a venit.

Ești așa.

Pur și simplu.

O lacrimă rostogolindu-se.

Printre alte lacrimi.

EVANGHELIA A V-A**(CEA A FRIGULUI)**

Atunci eu i-am spus:

- Iată că dintr-odată

s-a făcut frig.

În moartea mea,

în viața ta,

în moartea ta,

în viața mea.

Ca o pânză de păianjen,

doar visul lui Dumnezeu

ne mai poate salva.

